

«САМЫРТАЙ» - МУЗЕЙ-КОМПЛЕКС

КРАТКАЯ ИСТОРИЯ СОЗДАНИЯ МУЗЕЯ «САМЫРТАЙ»

1892 – 1897гг. строительство Качикатско- Николаевской церкви. Строили местные мастера своего дела: П.Тихонов (Чемчок) Качикатский наслег, Н.А.Борисов (Бэриэскин) 2- Жемконский наслег и другие.

Церковь – молчаливая свидетельница многих событий , жизненных бурь.

В конце 80-х годов писатель С.Омоллоон прибыл с указом Министерства культуры о передаче церкви в организующийся Соттинский музей. Но, сельский сход решил отказать и создать на базе церкви историко-этнографический музей.

Жителями села были собраны первые экспонаты. Материалы музея расширились.

Территория музейного комплекса занимает 1 га на самом высоком холме села. Здесь находятся и другие архитектурные объекты, имеющие историческую ценность в строительном деле якутов.

Все музейные стенды и экспонаты рассказывают о жизни и развитии наслега.

МУЗЕЙ ЭКСПОНАТТАРА

ТЕМАЛАРА:

- ✘ КЫМЫС ОНОРОР ИҺИТТЭР
- ✘ БУЛТ СЭПТЭРЭ
- ✘ ДЬӨҺӨГӨЙ ТЭРИЛЛЭРЭ
- ✘ ТИМИР УУСТАРЫН ОНОҺУКТАРА

УЛАХАН СИРИ ИҺИТ- КЫМЫС КУТАН ЫҺЫАХТАРГА МААНЫ СИРГЭ УУРАМАРА

ОРГО УОННА КЫРА СИРИ ИҺИТТЭР

АЙАННА ИЛДЪЭ СЫЛДЪАРГА СИРИ ИҺИТ

**КӨҢКӨЛӨЙ –
(ВОРОНКА),
КЫМЫНЫ
КЫАРАБАС
МОЙДООХ
ИҢИККЭ КУТАРГА
ТУТТУМАРА**

БУЛТ ТЭРИМЛЭРЭ-ДОРУОП СААЛАР (20ү)

ЧОКУУР САА (19-20үү)

ЧААРКААННАР- (КАПКАН)

БУУЛДА, БУОРАХ УГАР ТИРИИ УОННА МУОС САППЫИАЛАР – (19- 20 үү)

БАТЫЙА (ПАЛЬМА)- КЫЫЛЫ БУЛТУУРГА, КОМУСКЭНЭРГЭ

**ЧААРКААН СОХСО – КЫРЫНААСКА, ТАЛАХТАН ОҢОРОМОР,
30СМ. УРДУГЭ, ТУОРАТА 87 СМ. БУОЛАР**

УУС КЫСТЫГА

ТИМИР ТОҲОҶОЛОР

ЧЫСКЫ

БАҺЫМНЬЫ СҮГЭЛЭР УОННА КҮӨРТ (УОТУ КҮӨДЬҮТЭР ТИРИИТТЭН ОНОҺУМЛАР)

ТИМИР УЛАХАН ЭРБИИ (19-20үү)

ТИМИР ЭРИМЛИИ КҮЛҮҮСТЭР

КҮЛҮҮСТЭР, ААН ТУГААХТАРА (19-20^{үү})

КУНУОК СААХАРЫ
ҮЛТҮРҮТЭР
ЧЫСКЫ, АЛААДЫ
ЭРГИТЭР ТИМИР
ЛАППААКЫ (19-
20үү)

Саахары үлдэгдэл ытарча
- жлеги али сахара

Алаады эргээр тимир -
лопаточка лепешки

Али тутаахтара - рочки
для дверей

22/4/2011 17:25

КЫПТЫЙДАР (19-20 үү)

ТИМИР, ЧУГУУН ӨТҮҮКТЭР (19-20үү)

ЧААННАР

22/4/2011 17:31

ТИМИР ТОҶО50 50 СМ.УҲУНА УО.Д.А.

ТИМИР ЫЙААҢЫННАР

1959 СЫЛЛАРГА ХАНАЛАС УЛУУХУГАР 90- ЧА ТИМИР УУГА БААР ЭБИТ. ОЛОРТОН БҮҮТЭНЭ ҮРЭХ СҮННЬҮНЭН ТИМИР УГААРЫЙТЫНАН ДЬАРЫКТАММЫТ УУСТАР:

1. АНДРЕЙ АФАНАСЬЕВ (МААЧАХА)-КҮБҮНҮ.
2. АНДРЕЙ АРХИПОВ (КЫЧЫЛМЫРА)- КҮӨЛ-ОННО.
3. СЕМЕН ЕГОРОВ- ХАРЫЙАЛААХ.

АТ ТЭРИЛЭ -
ХОМУУТ,
МУОНА

МУОНА, СӨДҮӨККЭ
(ЫҢЫЫР АННЫГАР
УУРУМАР), ИҢЭНЭ
(СТРЕМЯ), ҮҮН

МУОНА, СӨДҮӨККЭ (ЫҢЫЫР АННЫГАР УУРУМЛАР),
ИҢЭНЭ (СТРЕМЯ), ҮҮН, АТ ДУБАТА

ЫҢҒЫР

ТУККУ СЫАРҤА (КОШЕВКА)

ФОНАРЬ (XIX-XX үйэ)

**МБОУ «П Жемконская средняя
общеобразовательная школа»**

Григорьева А.М.

учитель истории

2013 с.